

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Polletna naročnina . . . . . L 2.000

Letna naročnina . . . . . L 4.000

Letna inozemstvo . . . . . L 5.000

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXVI. - Štev. 46 (1328)

Gorica - četrtek, 21. novembra 1974 Trst

Posamezna številka L 100

Zaskrbljujoče ugotovitve

Na zadnjem občnem zboru Slovenske skupnosti v Barkovljah 19. in 20. oktobra je podal tajniško poročilo dr. Drago Stoka. Takoj v začetku je poudaril, da sta se morala odbor in svet Slovenske skupnosti v kratkem času od novembra 1972 do junija 1973 kar dvakrat soočiti z volitvami. Najprej so bile tržaške občinske volitve, nato pa še deželne.

Volitve so najturdiljevsja plat političnega dela; najprej v fizičnem smislu kot so pobiranje podpisov (in to pri nas ni lahka stvar), volivni shodi, osebni stiki, pa sestavljanje političnega programa in končno: iskanje denarnih sredstev. Vsake volitve stanejo okrog tri milijone lir.

Zanimivo je bilo nato razmišljanje dr. Stoka o izidu volitev. Povedal je stvari, ki so zaskrbljujoče in si jih moramo vsi, ki slovensko čutimo, zelo vzeti k srcu. Kaj je takega dr. Stoka dejal?

PADEC GLASOV SLOVENSKE SKUPNOSTI

Če se takoj v začetku ustavimo pri analizi volitev in volivnih rezultatov samih, moramo ugotoviti padec glasov Slovenske skupnosti. Tako pri občinskih volitvah kot pri deželnih. Padec sicer ni bil velik, šlo je za nekaj sto glasov, vendar je to za Slovensko skupnost kot edino politično slovensko stranko v Italiji občuten padec, kljub temu, da smo še vedno pri 7.000 zvestih volivcih.

Zaradi čudne igre pri ostanjih bi lahko pri zadnjih deželnih volitvah celo izgubili mesto v deželni svet. Če bi padli še za približno 400 ali 500 glasov, bi Slovenska skupnost bila ob deželne svetovalca, vsa slovenska narodna skupnost pa ob eno najmočnejših političnih postojank.

Zamislimo si deželni svet brez predstavnika Slovenske skupnosti in ni nam treba posebnega napora, da pridemo do ugotovitve, da bi v deželni zbornici prišla slovenska vprašanja na dan le tuintam, morda brez prave politične zveze in učinkovitosti. Kmalu bi bilo najbrž tako kot je v miljskem občinskem svetu, kot je v videmskem pokrajinskem svetu, kjer se kljub prisotnosti strank celotnega ustavnega loka o slovenskih problemih le redkokdaj ali celo nikdar ne govori.

Izguba mesta v deželni svet bi bila hud udarec za celotno našo skupnost, o tem skoro da ni dvoma. In to se lahko zgodi že na prihodnjih volitvah, če ne bo Slovenska skupnost znala v enotnosti (kljub raznolikosti v prijateljih in idejah) in vsestranskem delu iti naprej po svoji točno začrtani narodnostni poti, po kateri mora vedno bolj krepko korakati ves zamejski narod.

Ne vem, če se bodo kdaj slovenski komunisti ali socialisti odločili za skupno narodnostno pot s Slovensko skupnostjo. Morda se bodo takrat, ko bo zopet pel bič po naših ramenih, tako kot zdaj poje nemški bič nad pleči naših slovenskih koroških rojakov. Zato je tam danes taka enotnost, kot je že dolgo ni bilo. Zato je danes ustvarjena tudi pri nas taka enotnost v Benečiji, kar je samo razveseljivo zgodovinsko dejstvo.

V Slovenski skupnosti je prostora za vse Slovence, nobenega ne smemo odpisati, ne naprednih ne konservativnih ljudi, ker bomo lahko ohranili svoje politično samostojno življenje le, če nas bo dosti skupaj in če bomo trdno skupaj.

Do danes je Slovenska skupnost bila enotna, kljub temu, da so se v njej prepletale različne ideje, ki so pa vse težile prvenstveno v ohranitev slovenstva v naših krajih in slovenske politične samozavesti.

O CEM BI MORALI RAZMIŠLJATI

Padec glasov Slovenske skupnosti, čeprav še ne dramatičen, pa je taka stvar, da ne smemo kar tako mimo nje. Premisliti moramo, in ta problem zadeva celotno našo skupnost, zakaj je padlo število glasov Slovenske skupnosti, zakaj pada v nekaterih krajih v prvih razredih število

slovenskih otrok, zakaj so naše kulturne prireditve vedno bolj slabo obiskane in vedno redkeje.

Premišljevat moramo o tem, zakaj se naš človek prek jezikovno mešanih prireditev, prek italijansko-slovenskega mešane petja, prek dobrega vina in okusnih jedi na prireditvenem prostoru vedno bolj zgublja v svoji bitnosti, mu vedno bolj peša slovenska zavest in samozavest. Premisliti moramo, ali ne bomo s temi in takšnimi prireditvami odtujili same sebe iz naših prosvetnih dvoran in od slovenskih glasovnic na voliščih?

Od sto mešanih zakonov jih morda rešimo deset, to je dejstvo. Kaj bo prav tako z dvojezičnimi prireditvami, na katerih je glavni govor skoro vedno le v italijanščini? Izkustvo pravi, da ta nevarnost obstaja! Če s takimi prireditvami pridobiva morda celotna naša družba prostora na tako imenovani levi in napredni strani, je prav tako jasno, da izgublja z njimi prostor slovenski jezik, slovenska zavest, kar se morda že pozna na voliščih, na šolah, v Kulturnem domu in drugih naših prosvetnih domovih in dvoranah.

O vseh teh problemih bi moral biti poseben, odprt, znanstveno in izkustveno utemeljen seminar, na katerem bi se vsak udeleženec moral temeljito soočiti z našimi bistvenimi vprašanji, s potjo, ki naj jo naš narod v zamejstvu ubira v prihodnje desetletje.

Sele potem, ko nam bodo vsa ta vprašanja dokončno jasna, bomo lahko položili temelje novemu delu Slovenske skupnosti, kjer mora biti prostora, kot je dejansko že, za levo in konservativno usmerjenega slovenskega človeka, ki se zaveda, da je danes v Italiji še vedno in predvsem njegova narodnost v nevarnosti, veliko manj kot njegova ideološka pripadnost.

MNOGIM SMO TRN V PETI

Slovenska politična organizacija v Italiji je danes, če se smem tako izraziti, trn v peti marsikom. Če smo lahko povsem jasni, smemo reči, da je danes Slovenska skupnost, kot slovenska politična stranka, na poti skoro vsem, zato pač, ker je živa in odločna politična in narodna vest vsem, ki se za nas od daleč ali od blizu zanimajo.

To se je še najbolj jasno videlo pri slavnem zakonu, s katerim so stranke v parlamentu financirale svoje blagajne. V zboru enotnosti in prijateljstva so si komunisti, socialisti, demokristjani, republikanci, socialdemokrati in misovci priskrbeli po zakoniti poti nekaj milijard lir, eden več drugi manj. V svoji privilegirani krog so potegnili še južne Tirrole, oziroma njih stranko SVP in Francoze iz Doline Aosta, izključili pa so Slovensko skupnost, čeprav bi lahko — če bi to hoteli — našli pravno pot za podelitev podpore tudi Slovenski skupnosti. O tej naši želji smo zainteresirali vse politične dejavnike pri nas, vendar zaman. To je za nas dokaz, da je Slovenska skupnost marsikom, če ne že vsem na poti!

Zato se moramo vsi, ki nam je predvsem za ohranitev slovenstva pri nas, za socialni in ekonomski napredek predvsem našega človeka, strniti preko Slovenske skupnosti v močnejši samoohranitveni boj!

REFERENDUM O RAZPOROKI

Ker smo že pri ocenjevanju volitev in njih rezultatov, bi rad spomnil še na ljudski referendum, ki je bil maja letos, ki pa nam ni kot stranki vzel časa in energij. Slovenska skupnost je namreč glede referenduma — kot je znano — zavzela enako stališče, kot so ga zavzele vse manjšine v Italiji od južnotirolske ljudske stranke do furlanskega gibanja; prepustila je svojim ljudem pravico ravnanja po svoji vesti. Vest naših ljudi je bila ob referendumu zelo jasna in nedvoumna.

Dodam naj še, da so se nekateri naši vidnejši člani vrgli aktivno v volivni boj ob referendumu in pripomogli, da je bila

(se nadaljuje na 2. strani)

Gverilec na sedežu Združenih narodov

V sredo 13. novembra je vladalo na sedežu Organizacije združenih narodov napeto in mrzlično vzdušje. Predstavnikom včlanjenih držav — trenutno jih je 138 — naj bi govoril 45-letni voditelj palestinske osvobodilne organizacije (OLP) Jasser Arafat.

Po pravilih OZN smejo govoriti na njenih zasedanjih le zastopniki držav članic. Arafat je bil drugi, ki je prejel poverilnico za nastop, čeprav je le gverilec in se šele bori za ustanovitev palestinske države. Prvi, ki je govoril pred to mednarodno ustanovo, čeprav tudi Vatikan ni njen član, je bil papež Pavel VI.

ARAFATOV GOVOR

Arafat se je predstavil kot bojevnik in borec za mir. V žepu je nosil pištolo. »Prišel sem z oljkovo vejico, pa tudi s pištolo kot borec za svobodo.« Svetovno organizacijo je pozval, naj podpre prizadevanje Palestincev po lastni državi, v kateri bo prostora za jude, kristjane in mohamedance. »Ne želimo nadaljnega prelivanja krvi, ne arabske ne judovske,« je slovesno zagotovil navzoče.

Potožil se je nad državami — seveda je mislil na ZDA —, ki arabske sovražnike, tj. Izraela, oskrbujejo s smrtonosnim orožjem. Ameriško ljudstvo je vprašal, ali so bile demonstracije zoper njegovo osebo pred sedežem OZN res izraz mišljenja ameriškega naroda. »Le kakšen zločin smo mi Palestinci zagrešili proti vam? Mar to, da se tako zagrizeno borimo za svobodo?«, je Arafat nasmiliv vprašanje na Američane.

Ko je Arafat govoril, je izraelski

Voditelj palestinske osvobodilne organizacije (OLP) Jasser Arafat

ski predstavnik zapustil dvorano. Ko pa je stopal tri ure kasneje na govorniški oder zastopnik Izraela Tekoah, je odšlo iz dvorane nekaj deset delegacij, predvsem iz arabskih in afriških držav. Tudi zastopnika komunistične Kitajske in Sovjetske zveze sta enako storila, medtem ko se je ameriški zastopnik zadržal umirjeno ter ni ploskal ne Arafatu ne Tekoahu.

IZRAELSKI ODGOVOR

Tekoah je ostro obsodil ne samo Arafatova izvajanja, temveč tudi samo OZN, ki je dovolila Arafatu, da je prišel govorit na zasedanje generalne skupščine.

»To je bil tmačen in sramoten dan za OZN,« je dejal izraelski

predstavnik. »OZN se je spremenila v javno tribuno za pozive k rododomnim vojnem.« Do tega je prišlo zaradi »sovražstva, hinavščine in popuščanja pred izsiljevanjem.«

Palestinsko osvobodilno organizacijo OLP je označil za zločinsko. Ne predstavlja drugega kot pečico »agentov smrti«. Izrael je trdno odločen, da obračuna z morilci OLP in uniči njihove baze.

Arafat in njegova organizacija se poslužujeta zoper judovski narod istih metod kot svoj čas Hitler in nacisti. Tekoah je pri tem omenil pokol judovskih športnikov na zadnjih olimpijskih igrah v Münchnu, pokol izraelskih otrok v šoli Maalot v Galileji in umor tujih diplomatov v Kartumu.

»Taka organizacija — je Tekoah zaključil svoj govor — ne more biti del mednarodne skupnosti. OLP je organizacija izven zakona, zato ji ne gre mesto ne v družbi narodov ne v Palestini. Zato bo Izrael poskrbel, da je ne bodo nikdar vsilili palestinskim Arabcem, ki žive zdaj pod izraelsko zasedbeno oblastjo.«

»Nobena resolucija, sprejeta s še tako veliko večino, ne more dati avtoritete organizaciji, ki z njo ne razpolaga in ki nikogar ne predstavlja razen nekaj tisoč agentov smrti ter nima ene same postojanke na ozemlju, ki si ga lasti in hoče obvladati.«

GRENKE URE ZA IZRAEL

Kljub vsej navidezni odločnosti in nepopustljivosti, ki jo kaže Izrael, se pa vendarle čuti mednarodno vedno bolj osamljenega in zapuščenege.

O tem priča tudi pobuda izraelskega zunanega ministra Alona, ki je takoj po Arafatovem nastopu na sedežu OZN sklical vse veleposlanike, kateri so v Tel Avivu in jim izročili spomenico, v kateri poziva vlade držav, ki jih predstavljajo, naj ne glasujejo za proarabsko resolucijo na zasedanju generalne skupščine, če jim je res za razvoj miru na Bližnjem vzhodu. Naj na ta način preprečijo, da bi skrajneži iz arabskega sveta voljno pahnili to področje v novo vojno.

O tej vojni se zadnje čase vedno bolj govori in judovski krogi v Tel Avivu radi poudarjajo, da se letos ne bodo dali tako presemetiti kot lani v oktobru. Šlo naj bi za nov spopad s Sirijo, kateri Sovjetska zveza pridno pošilja novo in moderno orožje.

Grenke ure pa doživlja Izrael tudi na svojem notranjem področju. Državo je prav zaradi posledic lanske vojne zajela huda gospodarska kriza. Vlada je izraelski funt razveljavila za 38%. Če je USA dolar prej veljal 4,3 funta, volja sedaj že 6,5 funta. Bistveno so se zvišale cene živilom, kar je povzročilo velike demonstracije v Tel Avivu. Sladkor bo trikrat dražji kot doslej. Prepovedan je uvoz vseh luksuznih predmetov; mednje spadajo tudi avtomobili. Zanje so lani Izraelci potrošili v inozemstvu kar 147 milijonov dolarjev. Tudi zidanje javnih in luksuznih poslopij je prepovedano za dobo šestih mesecev.

Tako doživlja Izrael zares težke in grenke ure. Ker pa ima voljo do obstanka in smisel za disciplino in odpoved, ko to razmere resnično terjajo, bo gotovo tudi te ure uspešno preстал.

Po enajstih letih demokratične volitve

Grki so preteklo nedeljo po enajstih letih spet mogli voliti v svobodi. Pri tem so dali največ glasov 67-letnemu politiku Konstantinu Karamanlisu, kateri je s spretno roko v teku nekaj mesecev demontiral sedemletno vojaško diktaturo in pripravil demokratične volitve.

Karamanlisova stranka »Nova demokracija« je prejela nad polovico vseh glasov, tj. 54,5%, od celokupnih 300 sedežev pa kar 221. Zmaga, ki je največji optimisti tudi v Karamanlisovem taboru niso pričakovali.

Za Karamanlisom se je druga uvrstila stranka bivšega zunanega ministra Zavroska, ki je prejela 20,4% glasov in si zagotovila 69 sedežev. Stranka je naslednica »unije centra«, ki so jo leta 1967 zrušili polkovniki.

Velik volivni uspeh si je obetal Andreas Papandreu s svojo stranko vsegrškega socialističnega gibanja PASOK. Papandreu se navdušuje za socialistično uredbo Grčije in je velik nasprotnik Sev. Amerike, ki jo napada ob vsaki priložnosti. Vendar volivci niso ravno pokazali — razen mladine — navdušenja za njegov program. Prejel je komaj 13,6% glasov in 12 sedežev.

Se slabše se je odrezala komunistično usmerjena »enotna leвица«. Prejela je 8 sedežev in 9,3% glasov. Kljub prestani desničarski vojaški diktaturi je grško ljudstvo odklonilo vse stranke, ki so se hotele pokazati preveč radikalne in zaupalo glasove stranki, ki bo hodila po zmerni poti politične dejavnosti.

»Demokracija se je vrnila v svojo rojstno domovino brez prelivanja krvi in brez pretresov,« je upravičeno dejal Karamanlis ob razglasu volivnih rezultatov. »Tiranija se nikjer ne more obdržati na oblasti, kjer ljubezen do svobode navdihuje

celotno ljudstvo.« Mi bi dodali: to je mogoče v vojaških in desničarskih diktaturah; v levičarskih ljudstvo po svobodi vsaj toliko hrepeni kot v desničarskih, pa se diktatura le ohranja, v Jugoslaviji že 30 let, v Sovjetski zvezi že skoro šestdeset.

Karamanlis čaka po volitvah več težkih nalog: državi bo treba dati novo ustavo. Prvi korak bo ljudsko glasovanje 8. decembra za vzpostavitev kraljevine ali ohranitev republike. Karamanlis sam, včasih navdušen monarhist, se sedaj noče izreči. Svojim pristašem bo pustil prosto izbiro. Sam se nagiba za predsedniško republiko po vzoru ZDA in Francije, kjer predsednik države ni igračka v rokah parlamenta.

Potem bo treba urediti vprašanje Cipra, odnose z vojaško obrambno organizacijo NATO, ki je Grčijo v sporu s Turčijo pustila popolnoma na cedilu in gospodarstvo postaviti na bolj trdne noge.

In ob koncu še ena zanimivost: v zapadni Evropi je bila moda proslavljati na vsakem levičarskem mitingu komponista Teodorakisa, filmsko igralko Melino Mercouri in neuspelega atentatorja Panagulis. Vsi trije so kandidirali na levičarskih listah — in gladko izgubili.

Napisi proti vojni v Vietnamu

Budistični menihi so v obeh Vietnamih sprožili akcijo zoper vojne grozote in nasilje. Na budističnih pogodah so postavili napise: »Ne streljaj na lastnega brata!« in »Na sovraštvo je treba odgovoriti z ljubeznijo«. Obenem so pozvali vladi Južnega in Severnega Vietnama, naj končata bratomorilno vojno, se držita dogovorov iz Pariza in se prizadevata za doseg narodne sprave.

Nov preokret vladne krize

Vodstvo Krščanske demokracije je opustilo misel na enobaravno vladno, kajti to bi pomenilo izgubiti zaveznitvo socialdemokratov in postati v nekem smislu odvisen od zunanje podpore ter blagohotne nevtralnosti komunistov.

Ko se je v ponedeljek 18. novembra sestalo osrednje vodstvo KD, je glavni tajnik Fanfani navzočim članom predlagal, naj se da pooblaščenemu predsedniku Moru naloga, da sestavi vladno med demokristjani in republikanci. Moro je na predlog pristal, saj je dana sedaj tako socialistom kot socialdemokratom možnost, da novo vladno od zunaj podpro, obenem pa ostanejo vse štiri stranke leve sredine še vedno v medsebojnem zaveznitvu.

Fanfani je na seji tudi dejal, da je taka rešitev vladne krize v sedanjem trenutku najbolj umestna, saj daje zadostna jamstva za stalnost vlade in odvrča nevarnost predčasnih volitev.

V resoluciji, ki jo je nato osrednje vodstvo KD soglasno sprejelo, vabi KD republikance, naj vstopijo v vladno, ostala dosejanja zaveznika socialiste in socialdemokrate pa, naj s svojo podporo v parlamentu prispevajo k zagotovitvi varnosti in zakonitosti demokratične države ter k boju proti inflaciji in gospodarskemu zastoju. Izveden naj bi bil program, ki ga je že Fanfani 7. oktobra predložil strankam leve sredine, ki so nanj tudi pristale. Moro pa ga je še dopolnil.

Demokristjani se zavedajo, da postaja njih odvisnost od ostalih strank leve sredine vedno bolj občutna, kajti Italija ne vzdržuje drsi proti levi, kar so pokazale tudi zadnje občinske volitve preteklo nedeljo v nekaterih važnih mestih kot so Bocen, Trento, Matera, Frosinone in Isernia ter pokrajinske volitve v Avellinu.

KD je skoro povsod nazadovala v glasovih kakor tudi liberalci, medtem ko so porasli zlasti komunisti in socialisti, deloma tudi socialdemokrati. V Trentu so npr. demokristjani izgubili večino v občinskem odboru. Leta 1969 so prejeli še 50,53 % glasov, zadnje nedeljo pa 43,3 %. Pri tem so izgubili dva sedeža. Nasprotno pa so se komunisti dvignili od 7,03 % na 13,7 %, v sedežih od 3 na 7.

CAMILLO MEDEOT

Due Friulani internati 1915 - 1918

Neutrudni goriški pisatelj in znanstvenik Camillo Medeot je v veliko ljubeznivo do svojih furlanskih ljudi zbral zapiske Tita Birchebnerja in Remigia Blasona, kakor sta jih zapisala v težkih letih prve svetovne vojne, ki sta jo preživela kot interniranca, prvi v Alessandriji (Piemont) in drugi na Sardiniji.

Oba dnevnika sta zanimiva, ker odkrivata mišljenje in čustva furlanskega ljudstva do Avstrije in Italije, predvsem pa odpor do vojne in željo po miru, pa četudi bi Avstrijci zasedli vso Italijo do Sicilije.

Tita Birchebner — njegov oče je prišel iz Koroške — je vse življenje preživel kot oskrbnik na gradu grofa Pace v Tapoglianu. Tu ga je presenetila prva svetovna vojna in medtem ko je grof z družino odšel na varno, je on ostal in postal žrtev italijanskih čet, ki so dan na dan ropale po gradu in odnesle vse, kar se je dalo. Končno so še njega poslali v internacijo, ker jim njegov nemški priimek ni bil po godu.

Tita v svojih zapiskih natančno opisuje premike italijanske vojske in pozneje pot in življenje v internaciji, ki se dosti ne razlikuje od popisa internirancev v drugi svetovni vojni. Tita srečno preživi internacijo in se po vojni vrne v Tapogliano ter še nadalje služi svojim gospodarjem in obenem vodi cerkveni pevski zbor. Bil je namreč navdušen muzik ter je s svojim zborom nastopal tudi na vaških praznikih in proščanjih. Star 83 let je zatislil svoje oči na gradu grofa Gertruda Barbo 12. decembra 1928.

Drugi furlanski interniranec je Remigio Blason iz Gradiške, ki se je rodil leta 1896. Že zgodaj se je pridružil socialističnemu krožku, ki je imel namen ščititi delavce, jim nuditi primerno izobrazbo in zabavo.

Najbolj so prisluhnili socialistični ideologiji kamnoseki iz Nabrèzine, ki so delali 12 ur dnevno ter delavci-usnarji iz Fojlana. V te krožke niso vabili uradnikov in kmetov. Ti so bili združeni v furlanskem socialističnem konzorciju. Niso bila redka huda nasprotstva med katoličani in socialisti. Italijanski delavci, kljub temu, da so se priznavali za Italijane, si niso želeli priti pod Italijo, ker je bila na

V Bocnu na Južnem Tirolskem so demokristjani sicer ohranili število sedežev (12), ne pa število glasov. Nazadovali so od 29,3 % na 24 %, komunisti pa so napredovali od 10,2 % na 16,9 %, v številu sedežev pa od 4 na 8. Južnotirolska ljudska stranka je tudi napredovala: od 8 sedežev na 10, od 19,9 % glasov na 20,6 %. Treba je namreč vedeti, da so Nemci zaradi neprestanega naseljevanja Italijanov med obema vojnama na lastni zemlji v Bocnu postali manjšina.

Tudi v Meranu so demokristjani izgubili en sedež, komunisti pa pridobili dva; najbolj je bila v Meranu uspešna nemška južnotirolska stranka. Ohranila je 16 sedežev, po glasovih pa napredovala od 7.577 na 7.991.

Edini znatnejši uspeh je KD zabeležila v Frosinone, glavnem mestu Čočerije, ki stoji vedno kompaktno za sedanjim ministrom Andreottijem. Tu je KD od 8.403 glasov narasla na 11.033, v procentih od 41,5 % na 45 %, v sedežih pa od 18 na 19.

In še rezultat edinih pokrajinskih volitev, ki so bile v Avellinu. KD je padla od 36,7 % na 34,2 %, ohranila pa 11 sedežev, komunisti pa zrasli od 18,33 % na 21,2 %. Uspeh so zabeležili tudi socialisti (od 13,24 % na 15,7 %) ter socialdemokrati (od 10,7 % na 13 %).

Ceprav take delne volitve ne morejo biti izraz splošnega razpoloženja italijanskega človeka, vendarle nudijo neko sliko sedanje italijanske družbe. Očividno je, da ji desnica ni privlačna, bodisi fašistična bodisi liberalna; KD trpi na tem, ker je predolgo na vladi in dostikrat toga v reševanju socialnih problemov; stranke leve pa žanjejo uspeh, ker se kažejo odprte za potrebe malega človeka in ker so močne v kritiki sedanjih razmer.

Sveta gora Atos ima nove menihe

Na meniški gori Atos v Grčiji živi še okrog 1200 menihov, a njih število stalno pada. Letos pa je prišlo do razveseljive spremembe: vstopilo je kar 27 novih menihov. V glavnem so vstopili v dva grška samostana Grigoriu in Stavronika.

glasu, da tam vlada velika revščina. Zato so bili vsi mnenja, da bodo branili in ohranili svoj jezik v mejah avstrijske države.

V takem vzdušju je rasel Remigio Blason, zelo nadarjen fant, ki se je vpisal na učiteljsko, a ga je moral zapustiti, ker ni imel poslušnega učenca. Avstrijski zakoni pa so bili v tem oziru neizprosni. Učitelj je moral obvladati tudi glasbo. Zaposil se je v ladjedelnici v Tržiču, nato v San Vito al Torre. Tu so ga italijanske oblasti na ovadbo nekega šovaščana aretirale in ga internirale na samotno Sardinijo. Blason živi in zelo nepristransko opisuje nemogoče življenje na tem samotnem otoku, ki so ga italijanske oblasti popolnoma zanemarile, tako da so živeli otočani v nepojmljivi revščini in zaostalosti. Tu je mladi Blason preživel 13 mesecev in delil z otočani revščino, lakoto in samoto. Podhranjen in z neizmernim domotožjem v duši je 27. oktobra 1918 podlegel težki gripji, verjetno španski, komaj štiri dni pred koncem vojne in ponovnim prihodom italijanskih čet v Furlanijo. Zadnje besede, ki jih je zapisal v dnevnik so bile: »Umiram, zadnja misel so moji dragi. Vse poljubljam. Preklinjam podležo, ki so krivi moje internacije. V smrtnem boju ponovno zatrujem svojo neodzornost.«

Tako je goriški znanstvenik Medeot rešil pozabe zanimive spise dveh furlanskih mož in s svojim uvodom osvetlil položaj furlanskega ljudstva v letih prve svetovne vojne. Medeot je znan kot izreden poznavalec tedanjih razmer. O tem govorijo njegove izdaje: Storie di preti isontini internati nel 1915, Studenti giuliani e trentini nell'Atene morava, uvod in zapiski v Memorie di vita friulana, Le Orsoline a Gorizia, I cattolici del Friuli Orientale nel primo dopoguerra ter uvod h knjigi Rimembranze di vita e di scuola di un centenarior.

Vsem tem delom je Camillo Medeot dodal še najnovejšo, ki doprinaša velik prispevek h globljemu poznanju razmer v naših krajih v prvih desetletjih našega stoletja. Znanstveniku Medeotu čestitamo in želimo še mnogo uspeha v njegovem resnicoljubnem delu.

P. Z.

OKNO V DANAŠNJI SVET

Slovo anglikanskega primasa Ramseya

15. novembra se je primas anglikanske Cerkve dr. Michael Ramsey, potem ko jo je vodil 13 let, odpovedal temu položaju in stopil v pokoj. Ob slovesu je dejal: »Tri stvari si želim: najprej da bi se me spominjali kot nekoga, ki je znal v dobi velikih napetosti in kriz obvarovati celotnost krščanske vere; dalje, da je v hudem in neprijetnem času zavzel za razsiza stališče krščanskega pričevalca; in končno, da bi se me spominjali kot človeka, ki je prispeval znanen delež k vzpostavitvi ekumenskih odnosov s katoliško Cerkvijo.«

Tudi iz Jugoslavije bodo šli v Rim na posvečenje

V svetem letu želi Pavel VI. na praznik sv. Petra in Pavla podeliti mašniško posvečenje diakonom iz različnih delov sveta. Jugoslovanski škofje so sklenili poslati v Rim nekaj svojih kandidatov.

Kongres »prijatelj je jaslice«

V Innsbrucku na Sev. Tirolskem bo od 29. novembra do 2. decembra osmi mednarodni kongres združenja »prijatelj je jaslice«. Udeleženci bodo tudi obiskali vse tirolske kraje, ki so zgrajeni v obliki jaslice.

Stalni diakonat v Jugoslaviji

Zaenkrat ga želijo vpeljati samo redovniške skupnosti. Frančiškanski provincialat v Ljubljani je od škofovske konference že prejel odobritev programa za teološki študij, ki ga bodo morali opraviti bodoči kandidati-stalni diakoni. Kandidat mora imeti zaključeno srednjo šolo ali namesto mature poseben izpit na teološki fakulteti, triletni katehetsk tečaj in dopolnilne teološke študije ali študij teološke fakultete v manjšem obsegu.

Ukve v Kanalski dolini

Letošnja jesen je kmalu nastopila v hladni in vlažni obleki. Tako tudi v Ukvah v Kanalski dolini, kjer so domači prebivalci po starodavni navadi za Vse svete začeli zapuščati planinske domove in se vračati v vas.

Cerkveni obredi ob praznikih Vseh svetih in vernih duš so posebno obiskani. Vendar letos ni bilo pravega vzdušja, ker v vasi nimajo še svojega župnika, potem ko jih je zapustil g. Succaglia, ki je odšel v pokoj. Začasno vodi župnijske posle žabniški župnik g. Cernet, ki je že itak močno preobložen z delom, tako da ne more popolnoma ustreči željam župljanov.

Upajmo, da bo videmska nadškofija kaj kmalu poslala v ukvansko župnijo slovenskega duhovnika, kot je svoj čas obljubila. Ta bi moral resnično pripomoči k nadaljnemu dvigu duhovnega življenja in kulturnega bogatstva, ki se skriva v prelepih slovenskih običajih s krščansko vsebino; pa tudi k poživitvi domačega cerkvenega zbora, ki ne more nadaljevati z uspešnim delovanjem, če nima v vasi primerne prirastke in če otroci in mladi nimajo pravega znanja o slovenščini. Slovenski krščanski nauk in slovensko petje pa bi lahko pospešil prav novi župnik.

Slišali smo, da bi na to mesto rad prišel tudi neki gospod iz goriške nadškofije, pa ne vemo, če bo za to svojo željo dobil dovoljenje od pristojnih oblasti. Z zaupanjem pa pričakujemo, da bo Cerkve znala najti primerne in sposobne Slovence, ki bo lahko vodil ukvansko župnijo v zadovoljstvo domačinov in slovenskega prebivalstva nasploh.

Avstrijska pomoč Abesiniji

Dobrodelna ustanova avstrijskih katoličanov je sklenila poslati v Abesinijo 46 ton govejega mesa v konzervah. Avstrijski katoličani so tej deželi že večkrat pomagali. Med drugim so ji poslali nad šest milijonov šilingov (en šiling je 35 lir) za gradnjo vodnjakov.

Bralci pišejo

Beseda preprostim ljudem

Po naših vaseh živi mnogo dobrih, vernih in preprostih ljudi. Tuj jim je duh farizejev in saducejev iz Kristusovega časa ter današnjih privilegirancev v družbi. Nekako v kot so potisnjeni in ne upajo se z besedo na dan. Nje bi rad opozoril na besede, ki jih je v zaglavju »Kaj mi pomeni Jezus iz Nazareta«, napisal v verskem listu »Družina« Rudi Koncilija, med

škofijski asistent za študente. Takole piše med drugim:

»Na zemlji si živel v "pobožni" judovski družbi. Ta te je obsodila, mučila in umorila, ker si v dosledni zvestobi notranji resnici in poštenosti obsodil njeno hinavščino in zlaganost. Občudujem te v mnogih, zlasti v mladih, ki se danes prebujajo v tebi in grede po tvoji poti...«

»Ti me odrešuješ sleherni dan... Razveseljuješ tudi mene, kadar v tvoji milosti uspev mirno darovati za druge vse krivične obsodbe, ves mraz nevhvalnih, ves zasmeh cinikov, ves gnev nevoščljivih, vso privoščljivost škodoželjnih.«

»Naj naštejem sestavine tvoje zmagovite revolucije! Učiš me ljubezni do sovražnikov, ki edina more zedinjati in potrpeljivo zbirati ljudi okrog tvojega vrelca; učiš me vztrajnosti tudi tedaj, ko ne čutim nobene podpore človeškega srca, dajš mi možnost, da razumem smisel sleherne bolečine, tudi iz greha rojene; dajš mi zagotovilo, da so vsi veliki uspehi in neuspehi postranska zadeva in da so važna le zrna resnične ljubezni, ki jih zmoremo uresničiti; pozivaš me, naj se ne klanjam nikomur, ki je na svetu velik, in nikogar ne preziram, ki je na svetu majhen; učiš me nezalisanega dostojanstva: prijateljstva z Bogom samim...«

Naj bi te besede vsem našim ljudem, ki se morda čutijo nepomembne, bile življenjsko gibalno, da bodo z vsemi dobre volje postali kvas današnje družbe, ki seje tolikokrat razdor in išče osebne koristi ter na ta način ustvarja med nami nenormalno stanje.

dar—ek

Še o uporabi slovenščine

v tržaškem občinskem svetu

Prejeli smo s prošnjo za objavo:

V zvezi s pisanjem v »Katoliškem glasu« št. 45 z dne 14. novembra 1974 (članek »Dolharjev nastop v tržaškem občinskem svetu«, v katerem me poimensko sprašujete, če bom podprl Dolharjevo zahtevo o pravičnejši uporabi slovenščine v tržaškem občinskem svetu, želim poudariti naslednje:

1. Vsa povojna leta so svetovalci KPI zahtevali v tržaški občinski dvorani tolmača in pravico, da govorijo slovensko. Na prvi seji tržaškega občinskega sveta, ki je bil izvoljen novembra 1972, je svetovalac Dolgi Wilhelm (KPI) začel svoj govor v slovenščini in zahteval tolmača, a ga je župan levosredinske uprave prekinil. To izhaja iz zapisnika. Tedaj sem prošil za besedo in predlagal resolucijo, naj se slovenskim svetovalcem omogoči nastopanje v materinščini. Za to resolucijo so glasovali svetovalci KPI in dr. Dolhar, proti vsi ostali.

2. Ko je pred kratkim dr. Dolhar ponovno sprožil to vprašanje, se mu je edini pridružil občinski svetovalac Giorgio Rossetti, ki je tržaški pokrajinski tajnik KPI. Podprl je Dolharjevo zahtevo in dodal samo, da se čudi, da je dr. Dolhar toliko časa držal v koaliciji, ki mu to pravico zanika. Ko je na sledeči seji župan Spaccini sporočil, da je občinski odbor (tudi dr. Dolhar, torej?) sklenil zadevo odložiti, dokler ne bo izreklo svojega mnenja predsedstvo vlade, sem edini prošil za besedo in, v bistvu, oporekal vladi pravico, da odloča o veljavnih sporazumih (Londonski memorandum) in da je uporaba slovenščine vprašanje politične zrelosti vse tržaške javnosti ter jasnih političnih odločitev strank, ki so njen izraz. Izrekel sem mnenje, da gre samo za metanje peska v oči: odločiti se bomo morali pri nas, v Trstu in v deželi, kajti to pravico nam bodo morali priznati, kot jo že uživamo v vseh občinskih svetih, kot jo imamo Gorice-mesto in Trsta-mesto.

3. Za uporabo slovenščine v občinskih in drugih izvoljenih svetih je pomemben tudi zakon, ki ga je odobrila dežela na osnovi predloga svetovalca Dušana Lovrihe (KPI). Ta zakon določa kritje 75 odstotkov stroškov za tiste občine, ki imajo prevajalsko službo. Zakon so podprle stranke ustavnega loka, nanj pa smo se sklicevali tudi v tržaškem občinskem svetu, ko se je prvič sestel.

Zaman torej spraševanje, kaj bomo storili slovenski občinski svetovalci, izvoljeni na listi KPI in kaj menijo naša vodstva. O mnenju osrednjih strankinih vodstev ni treba posebej govoriti, saj vam je verjetno znana vsebina zakonskega osnutka za zaščito Slovencev, ki sta ga izdelala poslanec Skerk in senator Sema. Toliko zaradi objektivnosti.

Stojan Spetlič

S TRŽAŠKEGA

Društvo za varstvo okolja v Dolini

Vsem je predobro znano, kako nesmotrn razvoj je zavzela industrializacija na Tržaškem, ki povrh vsega niti ni rešila tržaškega gospodarstva. Razne velekapitalistične družbe so predvsem izkoristile kredite in druge ugodnosti, da so se vsidrale na po smešni odškodnini razlaščenih zemljiščih slovenskih gospodarjev od Skednja in Kolonkovca pa do Ricmanj, Doline in Boljunca.

Danes že na lastni koži čutimo posledice pokvarjenega ozračja z raznimi plini, ropota in tresenja v stanovanjih, da o smradu in prahu niti ne govorimo. Razumljivo je, da je pri tem najbolj prizadeto področje Brega v dolinski občini, kjer so se veliki industrijski objekti z vsemi svojimi pritlikinami zajedli v samo družbeno in narodno tkivo naših vasi.

Mnogi, ki so se še do pred kratkim ogrevali za industrializacijo, priznavajo, da so se prenačili, ker niso preučili vseh dolgoročnih posledic, ki se danes vedno bolj očitno kažejo vsepovsod. Narava in ljudje so bili izigrani in ponižani. Tega se ljudje vedno bolj zavedajo, pa tudi osebe na odgovornih mestih. V vseh resnično naprednih deželah nastajajo organizacije za varstvo človekovega okolja, ki skušajo rešiti, kar se še rešiti da.

Društvo s takšnimi nameni je bilo pred kratkim ustanovljeno v Dolini, katerega delovanje je zaenkrat omejeno na področje Brega. Pobuda je nastala tako rekoč iz nujne potrebe ter je brž našla oporo in razumevanje pri tistih, ki so zaskrbljeni nad vsestranskimi posledicami vseh oblik kvarjenja naravnega okolja.

V petek 8. novembra je omenjeno društvo priredilo prvo javno srečanje s predstavnikoma kulturnega in javnega življenja v občini. Teme za razgovor sta orisala primarij dr. Salamun iz Kopra in strokovnjak za oceanografijo dr. Štirn iz Pirana.

Prvi je prikazal pregled pobud na slovenski obali in Krasu za zaščito okolja, drugi predavatelj pa je prikazal posledice za človeštvo, če bo tako neodgovorno uničevalo vire zdravega biološkega okolja. Kot konkreten zaskrbljujoč primer je navedel Miljski zaliv, kjer se je od nekdanjih 227 morskih rastlin in živali ohranilo (zaradi industrijskih odpadkov) danes le 7!

Stevilni udeleženci so toplo pozdravili ustanovitev Društva za varstvo okolja, ki si je za izhodišče svojega delovanja izbralo prav najbolj kritično področje tržaškega Brega. Vodstvo društva pa želi, da bi ga v njegovih nelahkih naporih podprli vsi, ki jim je pri srcu zdrav in neoviran razvoj naših ljudi tako z zdravstveno-higienjskega kot z narodnostno-moralnega vidika.

A. T.

Zaskrbljujoče ugotovitve

(se nadaljuje s str. 1)

vsaj delno volivna propaganda tudi v slovenskem jeziku, saj bi drugače na vsa načela o dvojezičnosti in slovenskih pravicah druge stranke enostavno pozabile.

Nekateri trdijo, da bo referendum pustil močne sledove, tudi političnega značaja. Italijo je dejansko referendum pretresel in skoro razdelil na dvoje. Zamejske Slovence, upam, da ne, kljub temu, da so npr. beneški Slovenci glasovali v eno smer, tržaški Slovenci v drugo, goriški Slovenci pa ostali nekje v sredini poti. Bila bi velika naša napaka, če bi se pustili zaradi referenduma razdvajati, kljub temu, da je referendum vnesel nove probleme v italijansko družbo in nakazal nove rešitve.

V Italiji bo še mnogo referendumov, najbrž za uzakonitev splava, za ukinitvev finansiranja strankam itd. Ob vsakem referendumu, ki bo sledil, ne more Slovenska skupnost narediti nič drugega kakor da zavzame svoje stališče in se ravna po svojih sklepih. Bila bi gotovo velika politična in narodna napaka, če bi se ob vsakem referendumu, pa naj bo verskega, političnega ali moralnega značaja krhali v svoji narodni enotnosti.

Dušnopastirska skrb za hrvaške izseljence

Za dušno pastirstvo Hrvatov v zahodni in severni Evropi je zelo dobro poskrbljeno. Zanje skrbi 96 hrvaških misij s 122 misijonarji in 125 sodelavci. V nad 500 mestih imajo ob nedeljah in praznikih sv. mašo. Med Slovenci v zahodni in severni Evropi deluje okoli 30 slovenskih duhovnikov.

Manjšina brez zemlje

Pod tem naslovom je potekalo razpravljanje, ki ga je v ponedeljek 18. novembra priredilo Društvo slovenskih izobražencev v prostorih Slovenske prosvete v ulici Donizetti v Trstu. Vedno aktualna problematika razlašanja in drugih oblik odtujevanja naše zemlje je privabila zelo številno in kvalificirano občinstvo.

Najprej je spregovoril dr. Berdon, ki je s konkretnimi podatki in citati podal zgodovinski prerez razlaševanja slovenske zemlje ter pri tem izrecno poudaril dve ugotovitvi: da zamejski Slovenci nismo imeli in tudi še danes nimamo enotnega gledanja na ta preči problem in tudi ne neke za naše svojske narodnoobrambne namene izdelane doktrine. Zato eni naslanjajo manjšinsko politiko na politično narodno obrambni vidik, drugi pa zgolj na gospodarsko-trgovska stališča.

V zvezi s tem drugim stališčem je navedel poglede prof. Lokarja, kakor jih je iznesel na zadnjem občnem zboru Slovenske skupnosti, ki puščajo ob strani narodnoobrambni odpor manjšine proti izgubljanju svojega ozemlja. Vse preveč pa se Lokarjevi pogledi prepuščajo usodnemu razvoju sistema socializacije, kakor da nima smisla se upirati proti razvoju, ki nujno prinaša odtujevanje gospodarskega dejavnika manjšine: zemlje.

Dr. Paulin iz Gorice je prav tako, izhajajoč iz narodnoobrambne stališča, kategorično zavrnil postopno, a vedno večji obseg zavzemajoče razlašanje ozemlja slovenske manjšine tako z gospodarskega kot s političnega vidika. Zaradi tega je on kot odbornik SDZ izstopil iz goriškega občinskega sveta, kateri za vsako ceno hoče razlastiti štandrev in Sovodnje, medtem ko bi lokacija raznih infrastruktur lahko bila izbrana na desni strani Soče. Navedel je podatek, da je od 440 ha površine štandrevskega ozemlja skoraj 400 že zasadenih ali v načrtih, da jih zasedejo.

Inž. Vladimir Vremec pa je, za razliko od gornjih dveh govornikov, od svoje strani zagovarjal nujnost prehajanja zemlje naših ljudi v tržni mehanizem, ki ga vsekakor obvlada italijanska večina. V zameno za zemljo naj bi Slovenci dobili nekaj mest v organih raznih ustanov, ki si prilastijo odločanje o naši usodi. Obdobje narodnoobrambne upiranja proti razlašanju se je, po njegovem, že preživelo; vdati se pač moramo razvoju večinskega sistema, ki nas tako rekoč pogojuje.

Skratka: zagovarjal je tezo prof. Lokarja o tržni vrednosti agrarnih zemljišč, po kateri je usojeno, da Slovenci izgubimo zemljo — našo stoletno garancijo. Iz tega logično sledi, da se moramo vdati v takšen razvoj (socializacijo), večina pa naj v zameno nekaj slovenskih predstavnikov vključiti v neki še neizdelan sistem udeležbe pri upravljanju raznih ustanov in podjetij.

Izvajanjem omenjenih treh strokovnjakov je sledila zelo odkrita razprava, v katero so posegli številni javni delavci kot župnik Zerjal, Aleš Lokar, Dušan Černe, Drago Štoka, Miro Opelt in dr. Touissant Hočevar. Daljši poseg je imel tudi bivši deželni svetovalec dr. Škerk, ki je izhajajoč iz povojne zgodovinske situacije poudaril, da italijanska država kot taka, ki se istovetno z večinskim narodom, ves čas zasleduje cilj, kako bi se državna meja krila tudi z narodnostno (italijansko seveda). Zaradi tega se poslužuje vseh sredstev pritiska od razlaševalnih postopkov pa do sodišč in policije. Logično je, da ima proti takšnim načrtom večine manjšina dolžnost in pravico se braniti z vsemi sredstvi. To je pa vse nekaj drugega kot pa prepustiti

našo zemljo tržnemu mehanizmu, kakor se zadnje čase zavzema določen krog raznih strokovnjakov in intelektualcev.

Nad vse aktualen in živahen diskusijski večer ob vprašanju naše zemlje se je zaključil s pozivom na vse sile manjšine, naj bodo pri presojanju problemov odločni in stvarni. Zato je povsem naravno ponovno izzvenela naša primarna zahteva, da mora država (večina) čimprej sprejeti globalni zaščitni zakon in korist slovenske manjšine v Italiji, se razume, preden izgubimo svoje ozemlje, na katerem živimo.

a. t.

V nedeljo 24. novembra ob 17. uri
bo v Kulturnem domu v Trstu

REVIJA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV

Prirreja jo Zveza cerkvenih pevskih zborov na Tržaškem.

Vsi prisrčno vabljeni!

Razpisane so volitve v nekatere šolske svete

Dne 12. novembra so stopili v veljavo novi šolski dekreti, ki določajo nov način vodenja šole v Italiji. Pri njenem vodstvu bodo znanprej udeleženi poleg profesorjev še starši in neučee osebje na šoli ter v višjih srednjih šolah tudi dijaki stari nad 16 let. Minister za šolstvo Malfatti je dan potem, ko so dekreti stopili v veljavo, izdal navodila za prve volitve v šolske svete na raznih šolah in tudi odločil datume za volitve. Da bodo starši razumeli za kaj gre, bomo ponovili nekaj glavnih točk novih šolskih zakonov.

Na osnovnih šolah so predvideni naslednji sveti:

1. *Medrazredni svet*, ki se voli na vsaki šoli, naj bo majhna ali številna. V tem svetu je za vsak razred na šoli po en izvoljeni zastopnik staršev in vsi učitelji. Predseduje ravnatelj ali učitelj, ki ga on poveri.

2. *Okrožni svet*. Poleg tega je za osnovne šole določen še *okrožni svet* (Consiglio di circolo). Šolska okrožja obsegajo področje enega didaktičnega ravnateljstva. Okrožni svet sestavlja 14 članov, če je v okrožju do 500 učencev. Če jih je več, šteje okrožni svet 19 članov. Na slovenskih osnovnih šolah menda ni v nobenem didaktičnem ravnateljstvu nikjer več kot 500 učencev. Zato bodo na naših šolah imeli okrožni sveti 14 članov. Med temi so: šest zastopnikov učiteljstva, en zastopnik neučee osebja, šest izvoljenih zastopnikov staršev in didaktični ravnatelj.

Volitve v medrazredne šolske svete in v okrožne svete bodo na vseh osnovnih šolah v nedeljo 19. januarja prihodnjega leta. Tudi na slovenskih šolah. Zato bodo omenjeno nedeljo šli na volišče starši, ki imajo otroke na kakih osnovni šoli. Izvolili bodo medrazredni svet, v katerega pride po en zastopnik za vsak razred. Poleg tega bodo morali izvoliti še šest zastopnikov v okrožni svet. Ker imamo na Goriškem dve didaktični okrožji (Doberdob in Gorico), bi morali voliti šest zastopnikov v doberdobski in šest v goriški okrožni svet. Na Tržaškem je menda pet didaktičnih ravnateljstev za slovenske šole, zato bodo tam volili v vsakem okrožju po šest zastopnikov staršev v okrožni svet.

Novi svet Slovenske skupnosti

V torek 12. novembra se je v Trstu sešel novoizvoljeni svet Slovenske skupnosti. Najprej je predsednik občnega zbora inž. Milan Sosič prebral izide volitev. Ker je deželni svetovalec po pravilih Slovenske skupnosti avtomatično član sveta in ker je bil deželni svetovalec dr. Drago Štoka izvoljen v svet tudi na občnem zboru, se je svojemu mestu odpovedal. Na ta način je postal član sveta dr. Teofil Simičič, ki je bil prvi med neizvoljenimi.

Polnopravni člani sveta so tudi voditelji svetovalskih skupin v posameznih občinah, v pokrajinskem in deželnem svetu ter svetovalci v tržaški občini. Ti so: Štoka, Sosič, Petaros, Ladi Rebula, Guštin,

tržaške novice

Opelt, Ažman, Rutar, Milan Vremec in Sedmak.

Tako sestavljajo novi svet Slovenske skupnosti poleg že pravkar omenjenih naslednji člani: Harej, Vladimir Vremec, Alenka Rebula, Dolhar, Lokar, Jevnikar, Legiša, Terčon, Maver, Tuta, Tul, Vrabec, Stefančič, Kokorovec, Bernhardt, Sah, Mljač, Brezigar, Pahor, Kocman, Zerjal in Simičič.

Svet je nato razpravljalo o sestavi novega izvršnega odbora. Imenovana je bila šestčlanska komisija, ki naj bi pripravila programski dokument, kateri bi bil sprejemljiv za obe glavni skupini, ki Slovensko skupnost sestavljata. V to komisijo so prišli Dolhar, Lokar, Vremec, Pahor, Tul in Maver.

Svet Slovenske skupnosti je razpravljalo tudi o gradnji novega rezidenčnega objekta blizu Proseka v zgonski občini. S tem v zvezi je izglasoval resolucijo, ki zahteva, naj zgonski župan takoj ustavi vsa dela in prekliče gradbeno dovoljenje družbi »Delta«. Novo naselje, če bi prišlo do njega graditve, bi spremenilo narodnostno sestavo zgonske občine in tudi celotnega kraškega ozemlja. Slabe izkušnje z naseljem »Girandole«, prav tako v zgonski občini, ne dovoljujejo nobenih novih utvar.

Drugi abonmajski koncert Glasbene Matice

V nedeljo 10. novembra je bil v Kulturnem domu koncert Simfoničnega orkestra in zbora Radiotelevizije Zagreb. Koncert je priredila Glasbena matica kot drugo točko svojega abonmaja. Zagrebčani so izbrali za tržaški koncert sicer »lažje« skladbe hrvaških avtorjev, a izvajali so jih tako dovršeno, da so pripravili velik užitek občinstvu, ki je zasedlo skoraj vse sedee v parterju in na balkonu. Med njimi je bil tudi marsikak italijanski so-mešan.

Orkester je vodil Igor Kuljerić. Najprej je bila na vrsti uvertura iz opere Strizeno-košeno Krešimira Baranovića. Sledil je Concertino za klavir, godala in tolkala Bruna Bjelinskega. V tem delu je nastopila temperamentna pianistka Ljerkica Pleslić-Bjelinski. V tretjem delu je nastopil tudi zbor in tenor M. Gregorač ter sopranistka Mirka Klarić. Poustvarili so triptihon Ivana Brkanovića. Gre za pogrebni ljudski običaj za soliste, zbor in orkester. Izven sporeda je bilo še Gortovo Kolo. Koncertni list je pripravil Janko Ban.

Uspeh mlade znanstvenice

V Dubrovniku je bil od 7. do 12. oktobra trinajsti mednarodni kongres Eirene za klasično filologijo. Kongresi Eirene se vrstijo vsaki dve leti v kaki državi vzhodne Evrope, udeležujejo pa se jih strokovnjaki z vsega sveta.

Predsednik letošnjega kongresa je bil prof. Veljko Gortan iz Zagreba, tajnik pa prof. Kajetan Gantar iz Ljubljane. Udeležencev je bilo 120. Razdelili so se v različne sekcije.

V sekciji za mikenologijo je predavala (v italijanščini, ki je bila eden uradnih jezikov) prof. Fedora Ferluga iz Trsta. Naslov predavanja je bil Terminologija orožja v mikenski onomastiki. Referat bo izšel z ostalimi kongresnimi akti v Živi antiki v Skopju.

Nabirka za fond cerkva

Po župnijah kopske apostolske administracije so imeli skupno nabirko za fond cerkv. Letošnja nabirka je namenjena za župniji Klanec in Prem, ki sta obe potrebni bratske pomoči.

FRANK BUKVIČ

Jetniški brivec

5

»Ko te izpustijo na svobodo, te bodo z godbo spremljali iz taborišča.« je menil Metelka posmehljivo.

»V taborišču ne maram poginiti kot ti, ki brez ječe sploh živeti ne moreš. Kakor hitro pridem na svobodo, si bom poiskal delo in živel življenje vredno dostojnega človeka, da me zopet ne zaprejo. Tebi pa pomeni ječa kraljestvo, v katerega siliš, če si slučajno na svobodi. Kadar pa si notri, te ne morejo spraviti ven. Lani so te morali s silo vreči iz tranzita, ko si odsedel kazen.«

»Tega ne tajim.«
Odkar je Metelka okusil jetniško življenje, mu je bilo v ječah res ljubše kakor na svobodi. Ker je bil brezposeln — dela ni iskal, pa četudi bi ga iskal, ga zaradi svoje potepuške zunanosti ne bi dobil — je bil več lačen kot sit. Večno brez denarja si tudi sobe ni mogel privoščiti. Po-

letu je spal v mestnih parkih in klopeh, pozimi pa v remizah, v javnih straniščih, ali kadar je imel srečo, da je prišel do denarja, v azilu.

Dokler je bil brivski mojster, je imel svojo sobo. Ko sta se z Mariško vzela, sta imela celo lepo trisobno stanovanje z novim pohištvom, ki ga je Mariška obogatlila s svojo balo. Ko mu je pozneje ušla, je vse vzela s seboj. Izselila se je brez nje-gove vednosti, medtem ko je bil v brivnici.

Ker je bilo stanovanje za samca preveliko, si je najel skromno sobico. Ko tudi za to ni več zmožal najemnine, se je preselil nekam na podstrežje. Toda sčasoma tudi tam ni mogel več plačevati najemnine. Nekega dne je celo prodal gospodinjo blazino, da je imel za žganje. Nekaj časa se je potem pred gospodinjo skrivaj, prihajajoč spat pozno po polnoči.

Ker mu je bila gospodinja stalno za petami, se je končno preselil v mestni park na klop. Nekaj noči pozneje so ga stražniki zalotili pijanega, ko je v parku razganjal in vznemirjal zaljublence. Strpali so ga v zelenega Henrika med vlačuge in po-

ral ostriči lase in ga obriti. Stražarji, ki so ga nadzorovali, so bili z njegovim delom tako zadovoljni, da je potem tudi nje ostrigel in obril.

Na ta način je Metelka zopet postal brivec, v ječi sicer, toda bil je brivec. Njemu se je celo zdelo, da je bil v ječi večji gospod kakor nekoč zunaj v mestu, ko je imel svoj brivski salon. Družbena razlika med njim in drugimi jetniki v tranzitu je bila tako velika, da je na svobodi o njej kvečjemu lahko sanjal.

Medtem ko so drugi jetniki v celicah obrali uši, je on imel lastno brivnico in v njej svojo posteljo. Uprava ga že zato ni pustila prenočevati med drugimi jetniki, da se od njih ne bi nalezl uši in jih potem presegal na policijo, ki jo je bril in strigel. Medtem ko so drugi jetniki jedli smrdljivo zelje in črvivi grah, je on imel vedno poln predal kruha in cigaret ter si v kantini kupal priboljške.

V nasprotju z drugimi jetniki se je smel svobodno gibati po vseh jetniških zgradbah. Ker je bril tudi politične jenike, ki so imeli denar, je padla v njegov žep bogata napitina. In ker v ječi ni bilo alko-

Za konec še zanimivost s kongresa. Mnogi udeleženci so predavali in se razgovarjali kar v latinščini, ki jim je tekla kot kak živ jezik. Ob samem začetku kongresa je nastopil prof. Silvo Kopriva (naši študentje ga poznajo po njegovi latinski slovnici), ki je recitiral svojo latinsko pesem v čast Dubrovniku.

Zakonski predlog v korist čebelarstva

Deželni svetovalec Slovenske skupnosti je vložil na deželni svet Furlanije-Juljske krajine zakonski predlog, ki predvideva deželno pomoč za čebelarstvo, ki je v naši deželi precej razširjeno, a nima še pogojev za popoln razvoj. Zakonski predlog govori o ustanovitvi posebnega čebelarstva centra v sklopu deželne ustanove za kmetijski razvoj, kateri se bo moral poslužiti strokovne pomoči posebnih tehnikov, ki bodo z nasveti in konkretnimi akcijami spremljali delo čebelarjev, posebno seveda začetnikov.

Zakonski predlog pravi, da bodo morali strokovnjaki obvladati tudi slovenski jezik zaradi precejšnjega števila slovenskih čebelarjev in govori tudi o izmenjavi izkustev in mnenj med čebelarji iz naše dežele ter onimi iz drugih dežel. Predlog deželnega svetovalca Slovenske skupnosti dr. Draga Štoka je bil sestavljen tudi s pomočjo priznanega čebelarja Ivana Bernarda Zuljana iz Riemanj.

Svetoivansko združenje staršev

V četrtek 14. novembra je imelo Združenje staršev otrok osnovne šole »Oton Zupančič« in otroškega vrtca pri Sv. Ivanu ter prijateljev mladine svoj redni letni občni zbor, na katerem je najprej predsednik dr. Mljač poročal o delovanju v preteklem letu, ko je bila ta šola žrtev podlega bombnega atentata. Nato sta profesorja Kandutova in Samo Pahor seznanila starše o novi šolski ureditvi ter vlogi staršev pri pripravljanju šolskih zadev.

Občni zbor je sprejel dve resoluciji: eno v zvezi s šolsko reformo, kjer se zavzema, da bi Slovenci dosegli pravično zastopstvo v pokrajinskem šolskem svetu, medtem ko bi moral okrajni šolski svet obsegati samo slovenske šole na Tržaškem brez italijanskih; druga resolucija pa se obrača na občinsko upravo ter ji ponovno predoči vprašanje pomanjkanja šolskih prostorov v stavbi v ulici Caravaggio 4, posebno po ustanovitvi slovenske šole za otroške vrtarice.

Novi odbor, ki ga sestavljajo dr. Franc Mljač, Hedvika Kandut, Milica Čok, Stana Luisa, s. Marija, prof. Samo Pahor, Marko Kravos, prof. Jurko Slokar in Rožica Kokorovec, bo dejavnost tega leta posvetil proslavi 120. obletnice ustanovitve slovenske šole pri Sv. Ivanu ter 30-letnici obnove slovenskega pouka v istem kraju.

Boršt

V nedeljo 1. decembra bo v dvorani pri šolskih sestrah večer kratkometražnih filmov v slovenskem jeziku. Videli bomo pet filmov, katerim lahko damo naslov »Trst je moje mesto«. Filme je pripravil in jih bo osebno predvajal Marjan Jevnikar. Pričetek ob 17. uri. Presenečeni bomo nad lepoto filmov in iznajdljivostjo mladega režiserja.

holnih pijač, se je denar prvič v življenju obdržal pri njem. Kmalu ga je imel toliko, da se je oblekel od glave do pet, ga posojal na visoke obresti in nakupil drobnarijo, ki jo je potem prodal po verižnih cenah. Ker je sodeloval s stražarji in užival njih zaupanje, se je Metelka imel za enakopravnega z njimi. Zaporniki pa so ga imeli za gospoda in ga vljudno pozdravljali.

Metelka je sčasoma pozabil, da bo nekega dne odsedel svojo kazen in bo moral zapustiti ječo. Sele ko so ga poklicali v pisarno in mu povedali, da je odslužil svojo kazen, da naj zbere svoje reči in se javi pri vratarju, se je zavedel, da je lepega življenja menadoma konec.

Zaman je prosil uradnika, naj ga pustijo kar v tranzitu, kjer bo še naprej strigel lase in bril brade. Uradnik je bil z njegovo prošnjo gluh, da mu ni preostalo drugega kot pobrati šila in kopita. Pa še potem je rotil stražarja, ki ga je spremljal k izhodu, naj ga odpelje nazaj v jetniško brivnico. Navsezadnje so ga morali s silo vreči na cesto.

(Drugič naprej)

Slovesen začetek misijona za goriške Slovence

Pred petnajstimi leti je bil v našem mestu zadnji ljudski misijon za slovenske vernike, ki so ga vodili misijonar Ludvik Savelj iz Trsta, Ciril Demšar z Dunaja ter Lojze Luskar s Koroške. Razgibal je naše ljudi in odzvali so se mu polnoštevno. Koliko bolj je bil potreben sedanji misijon, ko živimo v dobi, ki je mnogo težja kot je bila pred petnajstimi leti, akoravno se takrat niso bile še zacelile rane druge svetovne vojne.

A ne samo potreben, sedanji misijon je še nadvse pomemben, saj se vrši prvič v okviru slovenske duhovnije, ki šteje komaj dve leti od ustanovitve in v svetem letu 1974.

Svetoletni misijon se je slovesno pričel v soboto 16. novembra v goriški stolnici. Lahko smo veselili slovenskih župljanov v Gorici, kajti napolnili so goriško stolnico kot le ob izrednih priložnostih.

Župnik slovenske duhovnije msgr. Franc Močnik je najprej pozdravil oba gospoda misijonarja jezuitska patra Grošlja in Böhma ter jima zaželel obilo uspeha. Prečital je nato voščilo goriškega nadškofa, naslovljeno na slovenske vernike in na gospoda misijonarja. V imenu laikov je nato pozdravil dr. Danilo Čotar in izrekel željo, da bi v zmedu današnjih dni prisluhli besedam življenja in poglabili svojo vero.

Začela se je sv. maša. Na koro je lepo prepeval mešani zbor pod vodstvom prof. Lojzke Bratužve. Ob evangeliju je imel misijonar Stanko Grošel svoj prvi govor. Povabil nas je, naj odpremo svoja srca

V nedeljo 24. novembra ob 19. uri bo v župnijski dvorani v STANDREZU predvajanje barvnih posnetkov

O ČEŠKI IN POLJSKI

Vabljeni!

božji besedi, da bomo spoznali, kako nam je vera potrebna in kako važno je za nas, da spoznamo Kristusa in gremo z njim skozi življenje.

V nedeljo 17. novembra je bilo srečanje misijonarjev s starši v veliki dvorani Katoliškega doma ob kar lepi udeležbi. Istočasno je bilo tudi srečanje z mladino v mali dvorani. To je vodil medškofijski asistent za študentovsko mladino g. Rudi Končič iz Ljubljane. Obe srečanja se bosta ponovili prihodnjo nedeljo v istih prostorih ob 16. uri.

Drugače se svetoletni misijon nadaljuje po začrtanem programu. Zelo je uspelo in bilo pretresljivo ter prisrčno srečanje bolnih in bolehnih pri Sv. Ivanu v ponedeljek 18. novembra popoldne.

Sklep misijona bo to nedeljo 24. novembra ob 19. uri v kapucinski cerkvi Marije Vnebovzete. Po sv. maši, med katero bo zaključni govor, bo zahvalna pesem ter evharistični blagoslov, ki ga bo podelil nadškof msgr. Cocolin. Vsi udeleženci bodo prejeli spominske podobice.

Prvi koncertni večer Glasbene matice

Proti vsakemu pričakovanju je popolnoma uspel prvi koncertni večer, ki je bil 14. novembra v Verdijevem gledališču v Gorici. Na pobudo Glasbene matice, ZSKP in SPZ se je namreč prvič v Gorici začela redna koncertna sezona. Letošnji koncertni abonma obsega pet koncertnih večerov. Prvi je bil že v Verdijevem gledališču, naslednji pa bodo v dvorani palače Attems, v Katoliškem domu in v dvorani deželnih stanov na goriškem gradu. Gostovale bodo priznane glasbene skupine.

V Verdijevem gledališču sta nastopila godalni orkester mariborske Opere in Mladinski zbor iz Maribora. V prvem delu koncertnega večera je operni in godalni orkester pod vodstvom dirigenta Antona Nanuta izvajal Vivaldijev koncert za fagot in godala v g-molu št. 23 ter Viozzijev koncert za oboo in godala. V drugem delu sporeda smo pa prisluhli Pergolesijevi Stabat Mater. Izvajal jo je omenjeni orkester ob spremljavi Mladinskega zbora. Ta zbor (»pueri cantores«) je zelo navdušil navzočo publiko. Velik aplavz so želi tudi solisti Vojko Cesar za fagot in Božo Rogelija za oboo ter sopranistka Milica Zečević in mezzosopranistka Đurdevka Čakarevič.

Pobuda, ki ji želimo veliko uspeha, bo prav gotovo obogatila glasbeno dejavnost

v Gorici, tako med Slovenci kot tudi med Italijani. Na prvem koncertnem večeru so bili navzoči tudi slovenski in italijanski glasbeniki iz Gorice, Tržiča in Trsta. Razveseljiva je bila tudi navzočnost Slovencev iz domovine.

Goriški simfonični orkester v Doberdolu

Doberdobskega kulturnemu društvu »Hrast« je uspelo pripraviti v nedeljo 17. novembra zelo zanimiv nastop. V gosteh so imeli Goriški simfonični orkester. Vabilu delavnih doberdobskih prosvetarjev se sicer ni odzvalo zadovoljivo število občanov, kdor pa je koncertu prisostvoval, mu gotovo ni bilo žal.

Zelo pogost je med našimi ljudmi predsodek, da je vse, kar diši po simfonični ali operni glasbi, stvar nekaterih izvoljencev, tako imenovane elite. Takega mnenja niso le preprosti ljudje, temveč tudi mnogo intelektualcev in celo ljudje, ki se ukvarjajo z glasbo ali petjem, da ne govorimo o mladini. Zato je bila pobuda doberdobskega društva tem bolj hvalevredna.

Goriški simfonični orkester je mlad ansambel, saj deluje šele nekaj let. Sestavljen je iz samih amaterjev, ki jih družijo edinele ljubezen do glasbe. Nastopali so že v več krajih na Primorskem, lansko leto tudi v Gorici.

Njihov spored obsega v glavnem odlomke iz oper in druge priljubljene skladbe iz klasičnega repertoarja. Poleg orkestra so na nedeljskem nastopu sodelovali še tenorist Ludvik Ličer, sopranistka Stana Stanič in mlada pianistka Neva Mavrič, ki so s svojim nastopom prijetno popestrili spored. Orkester je vodil Marjan Konič-Nino.

Ob zaključku je nastopajočim spregovorila pokrajinska odbornica za šolstvo Marija Ferletič. Poudarila je sodelovanje študentov, delavcev in zdravnikov v orkestru in jim čestitala v imenu društva ter prisotnih.

Sovodnje

Na meji s sovodnjsko občino, toda na goriškem ozemlju ob pokrajinski cesti Gorica-Zagrad se pred dobrima dvema letoma zgradili novo tovarno za izdelovanje ogrevalnih kotlov ADANI. Zemljišče je odstopila goriška občina, potem ko ga je odzvela sovodnjskim in štandreskim kmetom, denar pa je dala na voljo deželna uprava.

Tako je nastala nova tovarna ADANI, ki spada v sklop velepodjetja Zanussi iz Pordenona. V tovarni so zaposlili kakih 300 delavcev, med njimi precej domačinov iz okoliških vasi.

Sedaj pa je tovarna zašla v krizo. Pred časom so že postavili v dopolnilno blagajno 70 delavcev, sedaj se govori, da bodo s 1. januarjem 1975 isto naredili še z novimi 200 delavci in delavkami. To se pravi, da bodo praktično tovarno zaprli.

Delavci se vprašujejo, kako in zakaj je do tega prišlo. Goriška občina, ki je zmeraj tako velikodušna s slovensko zemljo, jo je dala na razpolago kapitalistu, ki bi jo sedaj zelo verjetno rad odstopil s tovarno vred, če bo našel primerne kupca in dobiček; deželna uprava, ki je tovarno finančno podprla gotovo z dobrim namenom, bo pa sedaj ogoljufana.

Domačini, ki so jim odvzeli zemljo, bodo brez njiv in brez dela. Tako se obeta, da bo gospodarska kriza dvakratno prizadela slovenske ljudi predvsem po zaslugi upraviteljev goriške občine in njih megalomanskih načrtov.

Odprtje jamarske kočice na Vrhu

26. junija 1969 je bil na Vrhu ustanovljen v okviru Slovenskega planinskega društva jamarski klub, ki si je tri leta nato nadel ime »Kraški krtci«. Kmalu po ustanovitvi kluba je padla misel, da bi se ob jami v podzemlje zgradila kočica. Misel je bila drzna, a vneti člani so jo z nenavadno zagnanostjo znali izpeljati. 7. oktobra lani je bil položen temeljni kamen, preteklo nedeljo 17. novembra pa je že bila slovesnost odprtja kočice. 34 članov kluba je pomagalo pri gradnji kočice. Pri tem je bilo uporabljenih 2.500 prostovoljnih ur.

Na slovesnost odprtja je prišlo več sto ljudi. Prišli so tudi gostje iz Slovenije in Avstrije ter zastopniki jamarskih italijanskih društev iz Gorice in Tržiča. Prisoten je bil tudi predsednik jamarske zveze Jugoslavije dr. France Habe. Lepa je bila njegova misel, ki jo je izrekel v pozdrav-

PRIMORSKI SLOVENSKI BIOGRAFSKI LEKSIKON

Slovenski javnosti sporočamo, da je izšel v tiskarni Budin v Gorici prvi snopič Primorskega slovenskega biografskega leksikona (PSBL).

Uredniški odbor PSBL prosi oprostčenja za zakasnitev. Ni manjkalo dobre volje in resnega prizadevanja sestavjalcev in sodnikov, da bi leksikon izšel že v prvih mesecih tega leta, toda nastopile so nepremostljive težave in ovire. Sestava tega prvega snopiča je bila še posebej težavna, ker je bilo treba obrati ledino ter postaviti idejni, strokovni in delovni temelj celotnemu delu. Obdelava naslednjih snopičev bo lažja, ker bo stekla po postavljenih tirnicah.

Ta snopič spada med mohorjevke za leto 1974. Vsi naročniki lanskih mohorjev naj dvignejo snopič brezplačno pri poverjeniku (duhovniku) ali v knjigarni, kjer so si nabavili knjige Goriške Mohorjeve družbe.

Knjiga je tudi v prosti razprodaji. Lahko jo dvignete v knjigarnah v Gorici in Trstu kakor tudi pri družbenih poverjenikih.

Uredniški odbor PSBL

nih besedah, naj se namreč naši mladi globoko zarijejo v naš slovenski Kras in odkrivajo lepote podzemlja.

Navzoča je bila tudi pokrajinska odbornica za šolstvo Marija Ferletičeva, župana iz Doberdoba in Sovodnje, številni občinski svetovalci občin Sovodnje, Doberdob in Gorica ter razni zastopniki naših kulturnih društev. Zgodovino jamarskega društva »Kraški krtci« je opisal njegov predsednik učitelj Slavko Rebec. Obred blagoslovitve je opravil sovodnjski župnik Marijan Komjanc, ki je sam član društva. Ni bilo pa zraven domačega župnika, ker ga nihče od prideliteljev na odprtje ni povabil.

† Karel Černigoj

V ponedeljek 18. novembra je umrl v bolnišnici Usmiljenih bratov v Gorici 98-letni Karel Černigoj iz znane Černigojeve rodbine s Ceste v župniji Sv. Križ na Vipavskem. Pogreb je bil naslednjega dne v cerkvi Srca Jezusovega v Gorici, kjer je somaševalo kar šest duhovnikov, med njimi trije nečaki. Pokojnika so pokopali v družinski grobnici v Tržiču, kjer živi sin Anton z družino.

Pokojnik je izhajal iz verne družine: dva brata, Henrik in Franton, sta bila duhovnika; sestra Marija se je omožila v Velike Zablje in dala Cerkev kar štiri otroke: dva sina jezuita, enega svetnega duhovnika in hčerko redovnico; druga sestra, Ana, je tudi postala mati duhovnika. Karel pa je bil nad 40 let odličen pevovodja in organist, znan po vsej srednji Vipavski. Po prvi svetovni vojni je bil več let župan v Sv. Križu. Ko so leta 1931 fašistične oblasti konfinirale v Montefosco za tri leta križnega župnika Ivana Rejca, so zaprli tudi njegovega pevovodjo in organista Karla Černigoja in ga konfinirali za dve leti na otok Ponza, češ da je imel stike z župnikom.

Tik pred drugo svetovno vojno se je preselil v Tržič in odprl urarsko trgovino, ki si je pod njegovim vodstvom kaj kmalu pridobila velik ugled.

Zadnja leta je pok. Černigoj preživel v Gorici pri križarkah na korzu (Villa Concordia). Vedno bister in svež, kot da bi se mu leta ne prištevala, je s čitanjem naših listov in po radiu sledil vsemu mejskemu slovenskemu dogajanju. Za vse se je zanimal in neprestano molil. Bolezen je prenašal s polno vdanostjo v voljo božjo, dasi je neizmerno trpel. V svoje duhovni zgrajenosti je svoje trpljenje družil s Kristusovim za velike namene. »Za uspeh slovenskega misijona v Gorici« je rekel le malo ur, predno je izdihnil. Družini in sorodnikom iskreno sožalje!

R. K.

Mozaik Marije v Nazaretu

Ljubljanski pomožni škof dr. Stanislav Lenič bo v soboto 15. februarja 1975 v Nazaretu v Palestini v baziliki Gospodovega oznanjenja blagoslovil slovenski mozaik Marije Pomagaj, dar Slovencev v zamestvu. Za to priložnost pripravljajo posebno romanje Slovencev v Sveto deželo od 13. do 22. februarja 1975.

Slovenska romanja v Rim za sveto leto

V okviru svetega leta ne bo vseslovenskega romanja v Rim, pač pa bodo romale nekatere posamezne župnije in dekanije. Za skupine do 50 slovenskih romarjev iz domovine in zamejstva ter zdomstva nudi vso oskrbo in prenočišče Slovenski zavod v Rimu. Slovenski zastopnik v pripravljalnem odboru svetega leta želi do božiča 1974 vedeti, koliko slovenskih romarjev misli prihodnje leto obiskati Rim in tudi, kdaj nameravajo priti. Svoje želje lahko sporočijo do božiča na naslov papeškega Slovenskega zavoda v Rimu: Pontificio Collegio Sloveno, via Appia Nuova 884, 00178 Roma (Italia).

Atletika. Sportna sezona se je zaključila. Število atletov Olympije, ki so letos nastopali na tekmovalnih stezah, ni bilo veliko. Razveseljivo je, da so se začeli uveljavljati nekateri mladi, med njimi zlasti Albert in Tomaž Devetak. Albert je na zadnjih tekmah znatno popravil svoje osebne rekorde na 800 m (2'07") in na 400 m ter na 3000 m. Olympia je tudi organizirala v dne 26. 10. in 3. 11. tradicionalni atletski miting v okviru »Memoriala M. Filej«. Od goriških športnikov so nastopili predvsem mladi in najmlajši, ki tako dajejo upanje, da bo v prihodnjih letih atletska sekcija spet postala srčika vsega delovanja.

Odbojka. Končalo se je Pokrajinsko prvenstvo mladincev. Olympia se je uvrstila na 2. oziroma 3. mesto skupaj z goriško Libertas.

Začelo pa se je Pokrajinsko prvenstvo naraščajnikov. Olympia je dosedaj odigrala dve tekm; premagala je Fulgor iz Gorice s 3:0, izgubila je s Torriano iz Gradiške z 1:3; zaradi nesporazuma pa ni igrala tekme proti Pieris in je izgubila zato »pri mizi« z 0:3.

Smučanje. Objavljene so bile lestvice atletov, sestavljene po rezultatih lanske sezone. Član Olympije Robert Bertolini (Vetrihov) je napredoval v višjo kategorijo.

Občni zbor Olympije se bo vršil v nedeljo 1. decembra ob desetih popoldne v prostorih Katoliškega doma. Na dnevnem redu bodo: čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora, poročila odbornikov, volitve novega odbora, slučajnosti.

OBVESTILA

O letošnji sinodi v Rimu bo v ponedeljek 25. novembra govoril v Društvu slovenskih izobražencev, ul. Donizetti 3 v Trstu škof dr. Janez Jenko. Začetek ob 20.15.

Baletna šola SSG v Trstu. Pouk bo v Kulturnem domu v Trstu, vodila pa jo bosta priznani vzgojiteljici Nada Križmančič in Selma Micheluzzi. Vpisovanje je na upravi SSG, ul. Petronio 4 od 8. do 14. ure. Sprejemajo se dečki in deklice od 6. leta starosti dalje. Vpisnina znaša 1.000 lir, šolnina pa mesečno 7.000 lir. Pouk se bo predvidoma začel prve dni decembra.

DAROVI

Za Zavod sv. Družine: Standrež in Podgora sta darovala ob zahvalni nedelji znatno količino poljskih pridelkov.

N. N. iz Gorice: za Zavod sv. Družine 5.000 in v tiskovni sklad Katoliškega glasa 2.000 lir.

Za novo stolnico v Skopju: Robert Daneu, Opčine, 1.500 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 22.45. Dejstva in mnenja: 14.30 (samo ob delavnikih).

Sport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Spored od 24. do 30. novembra 1974

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 10.15 Poslušali boste. 11.15 Mlad. oder: »Scurpidu«. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Glasbena skrinja. 13.00 Kdo, kdaj, zakaj. 14.30 Nedeljski vestnik. 15.45 Orkester proti orkestru. 16.00 Sport in glasba. 17.00 »Naklonjenost sveta«. Igra. 19.00 Nedeljski koncert. 19.30 Zvoki in ritmi. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika. 22.20 Pesmi za vse okuse.

Ponedeljek: 11.40 Radio za šole. 12.00 Opoldne z vami. 14.30 Pregled slov. tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Radio za šole. 18.50 Baročni orkester. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 20.35 Slovenski razgledi. 22.15 Glasba v noč.

Torek: 11.35 Pratika. 12.50 Medigra za pihala. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Komorni koncert. 18.50 Vokalni kvartet »Abba«. 19.10 »Meško pesnik in narodnjak«. 19.25 Za najmlajše. 20.35 M. Musorgski: »Soročinski sejeme«, opera. 22.25 Nežno in tiho.

Sreda: 11.40 Radio za šole. 12.00 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Radio za šole. 18.50 Deželni koncerti. 19.10 Družinski obzornik. 19.30 Zbori in folklor. 20.35 Simfonični koncert. 22.00 Pesmi brez besed.

Četrtek: 11.35 Slovenski razgledi. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.30 Skladatelj A. Foerster. 19.10 Ital. gledališče v Ljubljani. 19.25 Za najmlajše. 20.35 »Maček«. Drama. 21.30 Baročna glasba brazilskih avtorjev.

Petek: 11.40 Radio za šole. 12.00 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Radio za šole. 18.50 Sodobni italijanski skladatelji. 19.15 A. Rebuta: »Pogled na Helespont«. 20.35 Delo in gospodarstvo. 20.50 Koncert. 21.40 V plesnem koraku.

Sobota: 11.35 Poslušajmo spet. 15.45 Avtoradio. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.30 Koncertisti naše dežele. 19.10 Liki iz naše preteklosti. 19.20 Pevska revija. 20.35 Teden v Italiji. 20.20 Skladatelj Emil Adamič. 21.30 Vaše popevke.

Za misijonarja Ivana Stanta: dve Barokovljanki 10.000 lir.

Za misijonarja Vladimira Kosa: Robert Daneu, Opčine, 1.500 lir.

Za slovenske misijonarje: ob deseti obletnici smrti msgr. Oskarja Pahorja darujejo sestre 5.000; župnija Rupa-Peč ob misijonski nedelji 100.000; nabirka pri šolskih sestrah v Borštu 100.000; N. N. iz Trsta 400.000; razni v isti namen 8.000 lir.

LJUBLJANSKA TV

Spored od 24. do 30. novembra 1974

Nedelja: 8.30 Svet v vojni. 9.10 Otroška matineja. 12.25 Nedeljsko popoldne. 17.40 Košarka Rabotnički: C. zvezda. 20.00 Clovek in pol. 21.05 Braničevci. 22.25 Namizni tenis Jugoslavija: Kitajska.

Ponedeljek: 17.35 V znamenju dvojčkov. 18.10 Moški zbor iz Cerknice. 20.05 B. Shaw: »Posli gospe Warrenove«. 22.15 Polfinale v namiznem tenisu.

Torek: 17.40 Jabolko. 18.10 Zivljenje v gibanju. 18.40 Reki in pregovori. 21.00 Mračni Jude - nadalj.

Sreda: 17.25 »Vikingi«, film. 18.05 Po sledih napredka. 20.05 »Umberto D«, film. 21.40 Koncert za violino in godala.

Četrtek: 17.30 Bratovščina Sinjega galeba. 18.20 Svet v vojni. 20.05 Dimitrije Tucović, nadalj.

Petek: 9.35 Androkles in lev, igra. 14.15 Nogometni finale. 16.30 Lepi zabji dol, film. 20.05 »Cvetje v jeseni«, I. del. 21.00 »Bombaša«, film.

Sobota: 9.05 Potovanje v daljno Arktiko, film. 12.00 Program za mlade gledalce. 12.30 Koncert. 14.20 Igre brez meja. 15.45 Prelomna leta Kube. 16.25 Košarka Lokomotiva: Partizan. 18.25 Disneyev svet. 20.00 Cvetje v jeseni - II. del. 21.00 Operacija Cicero.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 70 lir, osmrtnice 100 lir, k temu dodati 12% davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo